

22/6/22

Carmen Weerbaet svp

Aan

Minister van SZW

TER BESLISSING

Datum
16 juni 2022

nota

Vorbereiding overleg MSZW WIA/SMB week 25

Aanleiding

Op 22 juni spreken we u weer in een tweewekelijks overleg over de WIA, meer specifiek over de in voorbereiding zijnde brief over de aanpak van hardheden in de WIA en het knelpunt rond sociaal-medische beoordelingen.

Een 99%-versie van de brief ontvangt u zo snel als mogelijk, na afloop van het overleg. De inhoud van de brief staat op hoofdlijnen stil, maar wordt nog met enkele partijen afgestemd, waaronder bijvoorbeeld de NVVG, en zal mogelijk tekstueel op punten nog wijzigingen. Op basis van deze versie kunt u de overleggen voeren die we u in deze nota adviseren.

Voor dit overleg stellen wij een aantal gespreksonderwerpen voor:

- Update t.a.v. de korte termijn maatregelen
- Proces vanaf nu tot verzending van de brief
 - o Terugkoppeling CWIZO
 - o Twee mogelijke routes

Geadviseerd besluit

We adviseren u:

- In te stemmen met het opnemen van twee kortetermijnmaatregelen in de brief, te weten 1) tijdelijk versnelde claimbeoordeling 60+ en 2) mensen de eerste 5 jaar niet herbeoordelen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben en die toch gaan werken. De maatregel 'praktisch schatten bij verdiensten' wordt niet meer als korte termijn, maar als middellange termijn maatregel opgenomen in de brief. Dit kan volgens FEZ enkel onder de voorwaarde dat er dekking is en overeenstemming is met Financiën.

Bent u het ermee eens dat wij gesprekken voeren met UWV om aanvullende dekkingsopties te verkennen binnen het uitvoeringsbudget van UWV?

We adviseren u verder op korte termijn te gaan overleggen met de volgende partijen:

- overleg met FIN en AZ (dit is nodig om politieke overeenstemming te bereiken die nodig is als u deze brief met de kortetermijnmaatregelen er in wilt versturen op 8 juli as.). Dit maakt volgens FEZ alleen kans als er een gedekt pakket is.
- een bestuurlijk overleg met de sociale partners

Wie zal
dit ook
afhandelen?

§ 12?

dat het uitvoeringstechnisch niet hoeft uit te maken of de maatregelen nu worden aangekondigd, of kort na de zomer. UWV heeft sowieso tijd nodig om de maatregelen verder te doordenken en voor te bereiden.

Datum
16 juni 2022

- Als we nu de maatregelen niet concreet maken, moeten we wellicht in de augustusbesluitvorming het (politieke) gesprek over de maatregelen gaan voeren. Risico is dat de discussie dan breder en complexer wordt.

Bestuurlijk overleg Sociale Partners

In de SZZ op 21-6 is het proces rondom deze brief besproken met sociale partners. Sociale partners gaven hier aan

[Redacted text block]

Verder gaven de sociale partners aan dat

[Redacted text block]

Met klem werd verzocht om, voor verzending van deze brief, nog een bestuurlijk overleg met u te voeren over de inhoud. ||

Advies: dit bestuurlijke overleg plannen. Aanvullend daarop wordt de brief nog ambtelijk besproken in een ingelaste SZZ met sociale partners, volgende week.

Toelichting

Kosten van het pakket maatregelen op korte termijn

Voor de twee kortetermijnmaatregelen die we voorstellen in de brief is inmiddels een definitieve raming van de kosten beschikbaar. Hetzelfde geldt voor de aankondiging om de regeling rond het kwijtschelden van terugvorderingen van WIA-voorschotten te verlengen met een jaar (t/m eind 2023).

Het totaalplaatje ziet er als volgt uit:

x € mln.	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Cum.
Problematiek / wensen							
Sociaal-medisch beoordelen (SMB), w.v.:	0,2	10,6	7,4	38,8	61,0	24,5	143,4
Kwijtschelden WIA-voorschotten 2023		6,7					6,7
Versnelde WIA-claimbeoordeling 60-plussers	0,1	3,2	6,7	38,1	<u>58,4</u>	24,0	130,5
Eerste 5 jaar geen herbeoordeling duurzaam							
AO	0,1	0,7	0,7	0,2			1,6
Uitvoeringskosten				1,4	2,6	0,5	4,5

Deze bedragen zijn afgestemd met UWV.

dit gesprek. Op basis van dat gesprek kunt u afwegen of u een lichtere brief (kortetermijnmaatregelen slechts als 'te verkennen' beschrijven of nog niet aankondigen) voorleggen in de Vierhoek en MR toch de voorkeur heeft.

Datum
16 juni 2022

Hieronder het tijdspad tot aan 8 juli:
Verzending 8 juli

Week 25	20 juni	Bespreking in CWIZO
	22 juni	99% versie van de brief verzenden aan: UWV, NVVG, Verbond van Verzekeraars, sociale partners
	22 juni	Gesprek MSZW
Week 26	PM	Ingelaste SZZ met sociale partners
	PM	Overleg MSZW met MFIN, MP
	PM	Bestuurlijk overleg MSZW met sociale partners
	1 juli	Aanleveren 100% versie bij politieke vierhoek
Week 27	5 juli	Besluitvorming in politieke vierhoek [uitkomst: doorgeleiding naar MR]
	6 juli	Regiegroep sociale partners [te laat om de brief daar nog inhoudelijk te bespreken]
	8 juli	MR

Alternatief

Gegeven het hierboven beschreven risico geven wij u ter overweging het volgende alternatief mee:

- U kunt ervoor kiezen de 2 kortetermijnmaatregelen nog niet te noemen, maar wel aan te geven welke algemene richtingen we verkennen. Eventueel zou ook al wel een verkenning van de nu geschetste maatregelen kunnen worden aangekondigd, al zullen we hier ook overeenstemming met Financiën over moeten bereiken. U kunt in ieder geval aangeven dat de uitgangspunten van die maatregelen zijn om de beperkte capaciteit van verzekeringsartsen (VA's) zo gericht mogelijk in te zetten, en zoveel mogelijk dienend aan het doel van het stimuleren van werkhervatting. U kunt aangeven dat u met het oog op deze uitgangspunten een aantal ideeën serieus verkent. En dat u de Kamer vlak na de zomer precisering ontvangt over de te treffen maatregelen.

Voordeel:

- Er kan dan meer tijd genomen worden voor afstemming met o.a. FIN. U bent eerder deze week over budgettaire handelingsperspectieven geïnformeerd. Het kan contraproductief zijn om voor de zomer te proberen FIN te overtuigen hierop te bewegen. Dat komt omdat er nog onvoldoende dekking is voor dit probleem. Ook is op basis van uitvoeringsinformatie sprake van een tegenvaller. Daarnaast heeft de budgettaire besluitvorming al plaatsgevonden in het voorjaar. FIN benut de augustusbesluitvorming om te wegen welke dossiers voldoende urgent/onvermijdelijk zijn om niet te wachten tot het volgende voorjaar.

Nadeel:

- UWV dringt aan op snelle aankondiging van de tijdelijke buitenwettelijke maatregelen die SZW neemt, omdat UWV pas daarna (de voorbereiding van) de uitvoering ervan in gang kan zetten. Onze inschatting is echter

onvoldoende beeld hebben van de impact van de maatregelen en hoeveel besparing aan beoordelingscapaciteit de maatregelen opleveren.

Datum
16 juni 2022

- AZ sluit zich aan bij bovenstaande en stelt voor dat ofwel de brief wordt opgeknipt (brief voor de zomer maar KT maatregelen na de zomer), ofwel dat de tekst van de maatregelen wordt aangepast, dat er niet komt te staan dat deze genomen zullen worden maar dat ze nader onderzocht worden.
- J&V vulde nog aan dat ook de juridische aspecten van de buitenwettelijke korte termijn maatregelen nog verduidelijking behoeven.
- FIN en EZK vroegen beiden om betrokkenheid bij de totstandkoming van de opdracht aan onafhankelijke commissie die fundamenteel gaat kijken naar de vormgeving voor de WIA voor de lange termijn.
- ✓ Daarmee kunnen we instemmen.
- FIN vroeg specifiek om het opnemen van een besparingsoptie in de opdracht aan de onafhankelijke commissie die voor de langere termijn naar de WIA gaat kijken. En anders om er een IBO van te maken in plaats van een commissie ingesteld door SZW. Wij raden dit laatste af omwille van draagvlak.

besp.

De CWIZO heeft geadviseerd om het stuk aan te houden, en alleen als er een oplossing gevonden wordt om de brief iets 'lichter' te maken, waardoor de bovenstaande bezwaren van o.a. FIN en AZ worden weggenomen, de brief door te geleiden naar de RWIZO van 12 juli. Deze conclusie van de CWIZO is niet onverwacht gegeven de nog ontbrekende budgettaire plaat en dekking.

Wij zullen daarnaast de juridische aspecten van de buitenwettelijke korte termijn maatregelen nog verduidelijken in de brief en de aangepaste tekst ambtelijk afstemmen met J&V.

Vervolgproces

Het tijdspad richting 8 juli (de datum waarop u heeft aangegeven de brief te willen agenderen in de MR) is bijzonder krap. De interdepartementale afstemming dient buiten de reguliere kanalen om plaats te vinden. De reguliere route is immers om conform het CWIZO advies – indien er overeenstemming wordt gevonden – de brief in de RWIZO van 12 juli te bespreken. Om de MR van 8 juli te halen, zou het stuk op 5 juli in een politieke vierhoek besproken moeten worden, waarna de brief dan doorgeleid zou moeten worden naar de MR van 8 juli. Dit alles kan enkel onder de voorwaarde dat het een financieel gedekt pakket is. Op dit moment is dat nog niet het geval.

Deze aanpak kent een risico: namelijk dat het niet op tijd lukt om de politieke overeenstemming te bereiken, waardoor de gehele brief zal worden aangehouden tot na het reces als er weer nieuwe mogelijkheden zijn voor interdepartementale afstemming. Ook zien we het als een risico dat Financiën voor de zomer te overtuigen om te bewegen op dit dossier en dit zelfs contraproductief kan uitpakken.

Advies: Mede gelet op deze spanning is ons advies om nog voor verzending aan de politieke vierhoek een overleg te voeren met in ieder geval de minister van Financiën. Wij zullen u dan nog een nieuwe nota meegeven ter voorbereiding op

Kernpunten

Datum
16 juni 2022

Update korte termijn maatregelen

In de conceptversie van de brief die u op 8 juni hebt ontvangen staan drie kortetermijnmaatregelen genoemd, die u aankondigt in aanvulling op wat UWV doet:

1. Versnelde WIA-claimbeoordeling zonder inzet verzekeringsarts mogelijk maken (buitenwettelijke maatregel voor 60-plussers)
2. Bij verdiensten praktisch schatten (voor mensen die werken wordt alleen gekeken naar wat ze daadwerkelijk verdienen en wordt geen inschatting gemaakt van wat ze zouden kunnen verdienen om het arbeidsongeschiktheidspercentage te bepalen)
3. Geen herbeoordeling voor mensen met duurzaam geen arbeidsvermogen die toch gaan werken (normaliter moeten deze mensen na het vinden van werk opnieuw beoordeeld worden; UWV zou nu de opdracht krijgen dat niet te doen (de-prioriteren van dit type beoordeling)).

) Hoe werkt dat in praktijk?

Voor maatregel 1 en 3 hebben we voldoende in beeld wat de beleidsmatige, financiële en juridische consequenties zijn. Zie voor nadere informatie over de financiële consequenties de toelichting.

Voor maatregel 2 geldt dat de consequenties nog onvoldoende duidelijk zijn. Dit zou een fundamentele wijziging betreffen in de systematiek van de WIA, met potentieel grote gevolgen voor uitkeringsgerechtigden. Dit vergt nadere doordiening. Bovendien zou het een structurele extra uitgave vergen (niet incidenteel) waarvan u in ons vorige overleg hebt aangegeven dat dat op dit moment onhaalbaar is. Voor de middellange termijn blijft dit een optie die nadere doordiening verdient, ook omdat in de rapportage van Gupta deze maatregel als relatief vrij effectief uit de bus komt om de WIA uitvoerbaarder te maken. In de brief hebben we deze dan ook laten staan als nader te verkennen maatregel voor de middellange termijn conform eerdere conceptversies van de brief. Ook heeft ambtelijk Financien in het CWIZO haar zorgen geuit over deze maatregel en dat zij dit niet het moment vinden om een dergelijke maatregel aan te kondigen.

in grote plaats mee
ja

Om deze redenen is maatregel 2 (bij verdiensten praktisch schatten) geschrapt in het rijtje korte termijn maatregelen en alleen voor de middellange termijn blijven staan als denkrichting.

Proces tot aan verzending van de brief

Terugkoppeling CWIZO

U heeft aangegeven dat het uw voorkeur heeft om de brief te agenderen voor de MR op 8 juli en op dezelfde dag te verzenden. Met dat streven indachtig is de brief (de versie die u op 8 juni ook ontving) al aangeleverd en besproken in de CWIZO op 20 juni.

In deze ambtelijke interdepartementale bespreking werd door een aantal departementen zorgen geuit (FIN, AZ, J&V).

- FIN gaf aan dat er nog teveel losse eindjes zijn aan de brief omdat de budgettaire consequenties (ten tijde van de aanlevering voor de CWIZO) nog niet bekend waren. Er is tevens nog geen dekkingsvoorstel aangeleverd. Ook geeft FIN aan dat ze nog

We zouden toch ook dilemma's moeten doen?

Datum
16 juni 2022

Dekking

We zijn momenteel met UWV in gesprek over mogelijke vrijval binnen het uitvoeringsbudget van UWV. Een eerste beeld levert op dat circa de helft van het dekkingsvraagstuk kan worden ingevuld door vrijval uit de LPO (loon en prijsontwikkeling) en middelen voor artseninzet bij het UWV. Daarmee zijn we er nog niet volledig. We willen graag verder met UWV verkennen of er resterende dekkingsmogelijkheden zijn binnen het uitvoeringsbudget van UWV.

Alternatieve dekkingsbronnen die meer omstreken zullen zijn, zijn:

- o Uit coalitieakkoord-middelen
 - Envelop arbeidsmarkt, armoede en schulden à € 500 mln. structureel, [redacted] Sociale partners hebben aangegeven [redacted]
 - De middelen voor de coalitieakkoord maatregel over loondoorbetaling bij ziekte (310 miljoen). De middelen zijn gereserveerd voor ambities uit het coalitieakkoord. Het lijkt ons op dit moment niet handig om deze dekkingsbron in te zetten voor uitvoeringsproblematiek. Er vinden nog gesprekken plaats met sociale partners over de invulling van de maatregel.
- o Door ombuiging
 - AO tegemoetkoming verlagen. De AO tegemoetkoming is een tegemoetkoming voor iedereen die recht heeft op een WIA-, WAO-, Wajong- of WAZ-uitkering, 35% of meer arbeidsongeschikt is, en recht heeft op hulp om werk te vinden. Dit bedrag was in 2021 € 183,61 netto per jaar. Het bedrag wordt jaarlijks vastgesteld door SZW. De hoogte van het bedrag moet recht doen aan het doel van de tegemoetkoming. Dit zou om een structurele ombuiging gaan met negatieve inkomenseffecten voor uitkeringsgerechtigden.

Wat leveren deze maatregelen op?

Er is doorgerekend hoe het scenario waarin de maatregelen die nu in de brief staan (minus maatregel 2) door UWV en SZW worden doorgevoerd, zich verhoudt tot het scenario niets doen.

Hierbij is gekeken naar het aantal voorschotten dat UWV moet verstrekken (omdat het tijdig doen van een (her)beoordeling niet is gelukt). De stijging of daling van het aantal voorschotten, is een goede indicatie van de effectiviteit van de te nemen maatregelen. Hetzelfde geldt voor het bedrag dat aan dwangsommen wordt betaald.

Bij het scenario niets-doen ziet dit er zo uit:

Ultimostanden	2021*	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Voorschotten (aantal)	15.000	21.000	24.500	24.500	21.000	20.000	19
Dwangsommen (in mln. €)	4,8	10,0	14,0	17,0	15,5	15,0	15,5

*NB: op basis van eerdere aanleveringen door UWV

In het alternatieve scenario gaan we ervanuit dat UWV een aantal maatregelen treft (zie brief) om de uitvoering efficiënter in te richten waardoor de achterstanden minder hard oplopen. Daarnaast treft SZW twee aanvullende maatregelen om UWV tijdelijk wat ruimte te geven in de uitvoering: maatregel 1 (Versnelde WIA-claimbeoordeling zonder inzet verzekeringsarts mogelijk maken) en maatregel 3 (Geen herbeoordeling voor mensen met duurzaam geen arbeidsvermogen die toch gaan werken) tijdelijk (vanaf oktober 2022 t/m 2023). Onderstaand plaatje laat zien dat als de maatregelen het beoogde effect sorteren, de achterstanden de komende jaren in het aantal te verrichten WIA-claimbeoordeling afnemen. Als gevolg zal UWV minder voorschotten verstrekken. Het huidige pakket is onvoldoende om ook een halt toe te roepen aan de oplopende herbeoordelingen en lost enkel een deel van de mismatch op.

Datum
16 juni 2022

Ultimostanden	2021*	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Voorschotten (aantal)	15.000	21.000	18.000	18.500	13.500	8.500	4.500
Dwangsommen (in mln. €)	4,8	9,0	9,0	7,4	4,1	5,1	3,7

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode